

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Veritates Æternæ Ex Prima Hebdomade Asceseos
Jgnatianaè Petitæ**

Vogel, Matthäus

Constantiæ, 1731

Pars III. Quæ sit Mors Piorum, quæ Impiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60667)

Pars III.

Quæ sit Mors Piorum, quæ Impiorum?

Doctrina. Duplex mors est, uti duplex est vita; una Piorum, Impiorum altera. Utramque expendemus. De morte Impiorum Scriptura sic: *Mors peccatorum pessima*. Pessima dicitur tum ratione terroris, quo peccator moriens undique angitur; tum ratione æternæ damnationis, quæ mortem illam sequitur. Terrorem quod attinet, tria sunt, unde eum enasci certum est; præterita scilicet, præsentia & futura. Præterita si secum cogitat peccator moriens, obversatur menti ejus. 1. quidquid in mundo possedit. Ecce, sic secum moriens ille, ecce possedi opes, honores, voluptates; frui sum libertate meâ, adhæsi sociis pro libitu; in omnibus ea tantum quæsi, quæ arridebant genio; jam vale his omnibus dicendum est: vix primis labiis mundi voluptates degustare cœpi, & jam deserere cogor. *Siccine separas amara mors?* 2. Obversatur memoria neglecti temporis & occasionis multiplicis. Tot pretiosi dies & anni, quos pro salute mea mihi largitus est DEUS, ubi sunt? ubi dies vitæ meæ? quæ abierunt tot occasiones bene vivendi? quam pauca bona opera feci! quam negligenter DEO servivi! quoties Pietatis exercitia neglexi! O divinæ inspirationes quoties me à vita impia avocâstis! quoties ad pœnitentiam incitâstis!

ô uti-

Ô utinam obtemperâssem vobis! utinam, Ô
 utinam obsecutus fuisssem! Ô utinam tot horas,
 dies & menses melius impendisssem! ast eheu!
 abiit tempus vitæ meæ, & jam *Tempus non erit
 amplius.* O dolor! Ô utinam ex tot annis vitæ
 meæ saltem unum DEO consecrâssem! 3. Ob-
 versantur peccata omnia & singula, quæ toto
 vitæ tempore admisi. O Studiosè mi! quantum
 hic te aspectus conturbabit! videbuntur à te
 omnes cogitationes pravæ, omnia opera im-
 pia & verba, omnia mendacia, omnes joci
 illiberales & impudici; tot omissiones piorum
 operum, tot irreverentiæ in templo, tot sub-
 oratione distractiones, lusus illiciti, Sacramenta
 neglecta aut sacrilegè suscepta, peccata in Con-
 fessione non manifestata; verbo, scelera om-
 nia & singula, quæ tibi dicent: tu fecisti nos:
 opera tua sumus: te comitabimur. Quò plu-
 ra sunt peccata, eò major erit & terror. Fuere,
 quos unum Veniale immuni terrore obruit; ah
 quid mortale, & non unum quidem, aget? quo
 terrore miserum percellet? peccatum enim in il-
 lo articulo temporis longè aliud apparet, ac mo-
 dò: jam riderur sæpe, sed erit tempus, quo im-
 manitatem suam exeret. Trabs quamdiu in a-
 qua est, quàm gravis & ponderosa sit, non sci-
 tur; scitur, si ad littus educitur: ita peccati gra-
 vitas tum modò agnoscitur, quando ad littus
 æternitatis appellitur. Causa verò terroris hu-
 jus est; quia moriens certus quidem est de pec-
 catorum perpetracione, incertus verò de re-

missione. Nescit enim, utrùm amore, an odio dignus sit. Hæc de præteritis.

Præsentia non minorem moribundo terrorem incutiunt. En jaceo hîc (sic secum cogitat) desertus ab omnibus : desertus à gaudiolis illis, quibus ut fruerer, DEum offendi, NB. Vocationem neglexi : desertus à sociis & amicis meis, in quorum gratiam DEI mandata violavi : jaceo inter gravissimos corporis animique dolores, nec hominem habeo, qui opem ferat. Circumdederunt me dolores mortis, qui orationem omnem impediunt, quin & ejus nauseam mihi creant : jaceo eheu ! circumdatus ab hostibus Tartareis, qui assiduè mea mihi peccata obiiciunt, spem veniæ minuunt, ad desperationem incitant. Hîc, mi Studiose, siste, & cogita, quàm terrificam tibi in morte futura sit hostis non unius stygii præsentia. *O anima mea, agebat S. Bern. quis erit ille pavor, cùm dimissis omnibus sola ingrediens regionem penitus incognitam occurrant tibi catervatim teterrima monstra videbis ?* quis erit pavor tuus, Studiose ? quando circumdabunt te inimici tui, & coangustabunt te undique ; quando tempus perditum, neglectas bene vivendi occasiones, peccata tua omnia tibi obiicient ? Studiosus fuit, cui dæmon obicit absentias è coetu Mariano & scholis, Sacramenta neglecta, preces omissas, cauponas frequentatas, pigritiam in studiis & similia, eumque ad desperationem fermè adduxit. Tibi an non eadem & plura poterit obiicere ? & quod terro-

terrore tuo? quo periculo? Sanctus erat Studio-
sus ille, qui mirum ob leves etiam noxas à dæ-
mone territus, deinde fassus est: salus mea fuit
in angusto. Magna, magna est dæmonum vis,
exclamabat S. Elzearius. Fuere profectò plu-
res, quos dæmon in momento illo terribili vicit,
ad desperationem inductos dejecit ad Tartara.
Tibi quid fiet? quid fieri potest?

Accedit terror novus, quem memoria futu-
rorum excitat. Atque hic omnium maximus
est. Migrandum est mihi, cogitat moriens,
in æternitatem; & nescio, quam? an felicem, an
infelicem? migrandum est sine duce, sine socio:
reddenda ratio de tota vita: accipienda est sen-
tentia pro tota æternitate: comparandum est
coram justissimo Judice, quem innumeris vici-
bus offendi. O quam acerba memoria! Misel-
la anima quò ibis? suspirabat ille: quò ibis? Stu-
diose, quò ibis? quæ tua erit æternitas? Mili-
tem cogita, qui sub patibulo ludere jubetur,
aut vitam aut mortem è lusu capturus. Quo
ille terrore, quâ palpitatione manum extendit,
licet cæteròquin audax & impudens? novit e-
nim ex jactu uno salutem suam pendere aut
mortem. Tibi applica. O quo terrore mo-
mentum illud ultimum expectabis, è quo æter-
nam aut miseriam aut felicitatem pendere nôsti?

Habes multiplicem terroris causam in morien-
te impio; hanc uti & alias è sequentibus brevif-
simis historiis colliges magis & perspicies. I.
Cæsarius de Juvene refert, qui moriens sic in-

gemuit: ô mi DEUS! quare neglexi? quare tot
 annos tepori & otio dedi? Ecce angit morien-
 tem memoria neglecti servitii divini in juven-
 tute. Ergo memento Creatoris tui in diebus
 juventutis tuæ. 2. Cornelius refert, Virum ali-
 quem morti proximum sic gemuisse: heu me
 cur tantum pro terrenis, pro uxore & liberis
 nihil pro me ipso laboravi? quid prodest labor
 ille? Ecce angit morientem omnis labor, qui
 Cœlum non spectavit. Ergo unum Cœlum
 unam salutem specta. 3. Juvenis miserè ad im-
 pura flagitia seductus, jamjam moriturus horren-
 dum clamabat: vœ illi, vœ illi, à quo seductus
 sum! Ecce angit morientem, si obsecutus fuerit
 sociis impiis. Ergo fuge consortia eorum, ne
 que te seduci patiaris. 4. Berengarius moriens
 Heu me, agebat, comparendum mihi hac hora
 coram iudice est! peccata mea quod attine-
 spero veniam, quia ex animo egi pœnitentiam
 at quod concernit peccata, quorum causa facta
 per doctrinam & vitam meam impiam, vehementer
 timeo. Ecce angit morientem memoriam
 seductionis factæ verbo aut exemplo; & hæc
 hæc est prorsus horrida, cogitare: seduxi
 nam hanc docendo illicita, impura &c. for-
 tere damnata est, aut damnabitur: mihi pro-
 pterea danda est ratio! ô mors quam amara
 talia cogitanti! Ergo cave à seductione in
 etiam levissima. 5. Caroli V. Secretarius de-
 bat, quòd multa chartæ volumina ad obsequium
 regis sui scribendo impleverit, ne vel foliis
 vera

verò pro seria Confessione. Ecce angit negligentia in examinanda conscientia, in Confessione! hanc igitur emenda. 6. Religioso una hora somno otiose traducta mirum in morte horrorem incussit. Quid otium multorum mensium & annorum in animo Studiosi efficiet? fuge igitur otium, & studiis animum affige. 7. Juvenis jam agoni proximus linguam suam exrens, & digito demonstrans dicebat: ista lingua pessima me damnavit: occurrebant ei sermones, quos sæpe effutiit, liberi, & impuri. Terre bunt & te, nisi frænum petulanti linguæ adhibeas. 8. Alius jam jam agonizans post horrendos ejulatus: actum, actum est de me, vociferabatur; Vocanti DEO obsecutus non sum! ah quid egi? jam obversatur mihi illud terribile: Vocavi & renuistis, in interitu vestro ridebo. Ecce angit, DEum vocantem contempsisse. Vocat jam DEus ad emendationem peccati hujus, vocat te e sæculo; tu verò vel dulcedine peccati, vel sæculi illecebris deceptus, frivolis nixus rationibus DEO vocanti non obsequeris. O quis terror, quis horror te morientem percellet? cave! cave! non irridetur DEus! Alia taceo; satis colliges ex his, quàm verum sit illud: Mors peccatorum pessima. Veniamus ad mortem Piorum. *Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus*, ait scriptura. Mori cum Sanctis ô res quàm dulcis! quàm jucunda! quàm omni plena solatio! Lege vitas Sanctorum, & vide, quas inter delicias mortui sint. Cogita, quoties

aut Angelus Custos, aut B. Virgo, aut ipse Dominus morienti iusto apparere, eum consolari, ad fiduciam excitare dignatus fuerit. Adest DEus justus suis, contra tentationes roborat, terrores abigit, spem beatæ æternitatis eorum animo ingerit; & quid mirum, si pleni solatio moriantur? Cogitant: en hoc momento omniber periculo ad DEum meum evolabo, perpetuò felix, perpetuò DEI mei visione fruitor. Solatur morientem ejusmodi, idem, quod Impium turbat, nempe melior præteritorum, præsentium, & futurorum memoria; quæ tibi singula expendenda relinquo. Particularia quædam afferam, è quibus solatium hauserunt morientes. 1. Anonymus quidam Studiosus Matrem, quam sibi moribundo tristem astare vidit, his verbis consolatus legitur: DEum laudanda ô Mater, cujus beneficio innocentiam conservavi; & hinc lætus morior. Servata innocentia solatio est, uti peccatis inquinata terroretur. Serva innocentiam, aut si amissa est, penitentiam age; & solatium tibi polliceor pro hora ultima. 2. Justus Lipsius quæsitus, quid futurum morituro crederet fore solatio, reposuit: hoc quòd Sodalis fuerim Magnæ Virginis, & omnes ejus partes implere laboraverim. Memoria cultûs Mariani non potest non esse solatio in hora ultima. Clientis Mariæ nullus æternus perit. Non deserit Maria clientem in vita, in morte non potest non ei succurrere. Mariam cole, sed cultu sincero & constanti. 3. Berchmannus

mannus adolescens devotissimus, moriens tenerrimè amplexus fuit Effigiem Crucifixi, Rosarium, & libellum Regularum, dicens: hæc tria mihi sunt Charissima; cum his libenter moriar. Libenter moritur, qui has sui amoris tesseras exhibere potest. Retuli suprâ, Studiosos tres lusu foliorum pictorum intentos à domo obrutos periisse; inventi sunt postea exanimés, manu tenentes folia picta. Te quæro, an posteriore, an priore modo mori eligis? Quod amas & tractas in vita, amabis & in morte. 4. P. Nicolaus Lancicius S. J. ajebat: Lætus morior, quia omnia ad DEum direxi. Dirige ad DEI gloriam omnes actiones tuas, si vis gaudere in morte. 5. Pambo Monachus moriens: Lætus, ajebat, ex hac vita abeo; quia nullum mihi verbum excidisse scio, cujus me pœniteat. Ecce à custodia linguæ solatium habuit. Tu si recordaberis detractionum, mendaciorum, sermonum indecentium, an simile speras solatium? 6. Monialis quædam moribunda, ô felices horæ, exclamabat, quas DEO meo consecravi! Ecce horæ, quæ DEO consecrantur per preces & studia, illæ recreant moribundum; non illæ, quæ dantur otio, circumvagationibus otiosis, lusu, somno superfluo, tepori &c. An legisti aliquem, quem recreaverint in morte, lusu aut otio perditis menses & anni? an legisti, quem pœnituerit temporis DEO & studiis dati? intelligis, quid velim. 7. S. Aloysius læto animo moritur; quia nunquam graviter DEum

O s

offen-

offendit, castitatem orationis & mortificationis ope servavit illaenam. O Studiose, hoc demum est verum & genuinum solatium morientis. Haberesne hoc, si jam moriendum esset? an nunquam gravi peccato DEum offendisti? an peccata omnia rite expiasti? an illaesa est castitas tua? an susceptis sponte mortificationibus DEum placare quaeris? Felicem te, si ista agas. Sistamus hic, plura è vitis Sanctorum hauries.

Reflexiones. 1. Si pessima est Mors peccatorum, pretiosa verò & laeta justorum; ergo vivendum est cum justis, ut cum justis morte pretiosa moriamur. Fugienda universim illa, quæ terrent moribundum; eligenda illa, quæ consolantur.

2. Si moribundos adeò affligit triplex illa memoria præteritorum, præsentium & futurorum; ergo & te aliquando affliget, si jam non prævertas. Quid enim, si recordaberis tot horarum somno, lusu, otio perditarum; si inobedientiæ, libertatis, lasciviæ; si aliorum peccatorum, an solatium hauries? Miculæ panis non satis sollicitè collectæ immanem Religioso cuidam incussere terrorem; quantum tibi tot peccata incutient, tot peccata linguarum, oculorum, pedum, manuum, corporis & animæ? quò te tunc, quaeso, convertes? an etiam tum leve videbitur otium? an levis illa in studiis negligentia? an levis tot horarum jactura? an leve consortium illud pravum & c? Timeo ne aliud planè sit judicium tuum id temporis. In morte nimirum aperientur oculi mentis qua-

quando clauduntur oculi corporis. Aliter de peccato, aliter de rebus omnibus jubicabis moriens, ac jam. O quam parva, quam indigna prudentis hominis amore apparebit tibi voluptas illa, quam in peccato illo quæfivisti! quam miseræ apparebunt mundi illecebræ, quæ a Religioso statu te absterruerunt! quam grandis DEI offensa tibi videbitur, quam jam contemnis! rides jam aliquas consuetudines pravas, velut leve quid essent: erit, erit, cum aliud feres judicium; aliud de negligentia, aliud de inobedientia, aliud de irreverentiis in templo, aliud de quovis peccato! Hoc judicium jam sequere, teste enim scripturâ, mortis judicium bonum est: cogita sæpius: si jam moriendum mihi esset, quid me terreret maximè? quid maximè optarem omisisse? quid optarem fecisse? Hoc age, & morieris morte felici; si nimirum opere jam impleas, quod tum temporis optabis egisse; si fugias, quod optabis fugisse.

3. Dæmon in hora mortis erit, qui te maximè anget, & ad desperationem inducere laborabit; ergo imprudentissimè facis, si ei jam obedias; si relicto etiam DEO, ei servias. Agnosce præterea hostis vafritiem. Jam peccata velut levia tibi proponit; aliquando proponet ut gravissima: jam voluptatem propinat; aliquando terrore immani percellet; jam ad servitium suum te invitat; aliquando hoc ipsum tibi exprobrabit. O te insanum, si vel ad momentum ei servias! Exclama, quâ potes voce: abrenun-
cio

cio tibi, Sathana, & adhæreo tibi Christe.
 Cave etiam, admittas ea, quæ tibi moribundo
 nolles à dæmone obiici. Provide etiam tibi
 de sanctis Patronis, qui contra Dæmonis in-
 sidias te aliquando protegant. Tales sunt S.
 Angelus Custos, S. Ioseph, S. Michael, S.
 Barbara, Sancti Patroni menstrui; & ante
 omnes morientium Patrona B. Virgo Maria.
 Horum favorem constanti devotione concilia-
 hos pro momento supremo invoca. 4 Audi-
 sti supra, cavenda esse illa universim, quæ
 mortem reddunt terribilem, eligenda verò illa,
 quæ suavem reddunt. Relege singula superius
 notata, maximè in memoratis exemplis vide,
 quid alios terruerit, alios solatio affecerit; &
 statue tibi primorum fugam, secundorum imi-
 tationem. Fateor, ingrata jam accidunt aliqua,
 quæ morienti solatio sunt: sic v. g. mortifica-
 tione voluntariâ expiare peccata, horas om-
 nes bene impendere, fugere consortia impia,
 jam grave est, sed respiciendus est finis; respi-
 ciendum est solatium, quod in morte res ejus-
 modi nobis afferent. Mori bene qui cupit,
 vincere in his rebus se omni momento de-
 bet. Sine quotidiana sui victoria non habe-
 tur mors beata.

Ex omnibus de Morte dictis clarè agnoscitur
 quàm grande negotium, quàmque periculosum
 sit Mori. Igitur cura habenda est maxima, ut
 bene moriamur. Habe hoc documentorum
 omnium compendium. Fac ea, quæ moriens factu
 fuisse

fuisse voles: fuge ea, quæ moriens fugisse voles.
Tu jam vide, quid fecisse, quid fugisse optares,
hoc si momento moriendum esset.

Affectus. O Domine vitæ & mortis! in manu
tua vita mea & mors est. O quantum expavescō,
si recorder horæ meæ ultimæ! Moriendum est!
deserar ab omnibus: desertus ibo in domum æ-
ternitatis: impugnabor moriens ab hostibus &
coangustabor undique. O DEUS meus! quid
me miserrimo fiet, si me deseras? Quam morte mo-
riar? fateor, si vitam meam attendo, aliam mihi
mortem polliceri non possum, nisi infelicem;
vixi enim cum impiis, quid mirum, si & more-
rer cum illis? Sed tua Bonitas, ô DEUS, me con-
solatur, & erigit; tu spes mea & refugium meum
in die tribulationis meæ; in te confido, non ti-
mebo, quid faciat mihi dæmon. Protestor con-
tra omnes tentationes in morte occursuras; jam
pro momento illo elicio actus virtutum neces-
sarios: credo in te, ô æterna veritas! Spero in
te, ô infinita clementia! Amo te, ô immensa
bonitas! Malo mori, quàm te offendere! De-
testor, & abominor omnem offensam Divinæ
Majestatis tuæ à me admissam; paratus etiam
cruore meo redimere tempus, quo tibi DEO
meo non servivi. In manus tuas, Domine, com-
mendo Spiritum meum!

Proposita. Vitam meam sic instituem, uti mo-
riens instituisse optabo; fugiam ea, quæ terrori
mihi esse possunt, amplectar verò illa, quæ con-
solari valent. 1. Tempus, cujus neglecti me-
mori-

moriam adeò acerbam esse audivi morientibus, bene impendam, vacando aut studiis aut pietati.

2. Occasiones bene vivendi, orandi, studendi, me mortificandi non negligam. 3. Peccatum, quod me unum angere poterit, omni studio declinabo, præcipuè hoc, in quod frequentius labi soleo. 4. Admissa à me peccata sollicitè & rite paratus confitebor omnia; & ad ea expianda singulari studio incumbam in quotidianas mei victorias; licet hæ mihi acerbæ sint futuræ ab initio. 5. Nullum verbo, factove scandalizabo, ne aliena peccata me morientem conturbent. 6. Dæmoni ne in minimo quidem deinceps obediam, sed DEO, qui unus mihi succurrere in hora suprema potest. 7. B. Virginem morientium Patronam, nec non Sanctos alios sæpe invocabo pro felici morte. 8. Sæpe cogitabo: quid optarem egisse, si jam moriendum esset, aut quid fugisse? & illud agam vel fugiam.

Petitio. Tu, Domine Jesu, pro salute mea mortue, da efficacem gratiam ea, quæ te advivante jam feci, proposita implendi; ne hoc ipsum aliquando me terreat, quòd agnoverim viam veritatis, nec tamen secutus fuerim.

Ad SS. Trinitatem. Pater de Cœlis DEUS, miserere mei, & à mala morte libera me! Filius Redemptor mundi DEUS, miserere mei, & à mala morte libera me! A subitanea & improvisa morte, Libera me Domine! A morte infelici in statu peccati, Libera me Domine! Per Passionem & Mortem Jesu Christi Salvatoris mei.

Lib-

Libera me Domine! Ut me in hora mortis confortes; ut contra insidias dæmonis defendas; ut in manus tuas animam meam suscipias, Te rogo, exaudi me! Miserere mei!

Ad B. Virginem. Sancta Maria Mater DEI ora pro me nunc & in hora mortis meæ! O potentissima morientium Patrona, sub tuum præsidium confugio! Non est auditum, quemquam à te derelictum. Ne deferas, ne derelinquas me in hora illa, è qua pendet æternitas mea! *Ave Maria &c.*

Ad Sanctos. Omnes Sancti, vos præcipuè, quibus sacra est dies illa, quæ mihi viventi ultima erit, assistite mihi in hora mortis meæ! Tu Angele DEI, qui Custos es mei, me tibi commissum pietate superna, in illa hora custodi, rege & governa! S. Archangele Michaël defende me in prælio, ut non peream in tremendo iudicio! *Recita Litanias de omnibus Sanctis.*

Consideratio VII.

De Consequentibus Mortem Hominis.

Recitatâ oratione consuetâ, imaginare tibi hîc quidem Corpus mortui exanime, debile, deforme, ad sepulchrum delatum, humi defossam: ibi verò Animam coram tribunali divino comparentem. Roga gratiam agnoscendi ea, quæ circa Corpus & Animam mortui eveniunt, ut exinde ad majorem Animæ curam movearis.

Pars